

OPINIÓ CRÍTICA

«Immigració i refugiats: una qüestió de privilegis»

El control fronterer va sorgir després de la primera guerra mundial. Fins aquest moment no era necessari fer visat per accedir a un país i, ni molt menys, sol·licitar asil. Avui dia, les fronteres s'han convertit en espais de no dret per a aquelles persones que són catalogades com a 'immigrants' o 'refugiades', convertint-se així en una xifra estadística. En acabar el 2016, ACNUR alertava sobre el rècord de desplaçats forçats: 65,6 milions. És a dir, 20 persones per minut es van veure obligades a deixar les seves llars per buscar protecció.

Aquesta xifra dol més quan recordem que des de la Convenció de Ginebra de 1951 i el seu protocol (Protocol de Nova York de 1967) el dret a l'asil està contemplat en l'article 14 com a Dret Humà Fonamental, dins de la Declaració Universal dels Drets Humans. A més, des de 2007 està recollit en la carta de Drets Fonamentals de la UE.

És a dir, tota persona té dret a buscar i sol·licitar protecció fora del seu país d'origen o de residència habitual, i gaudir d'aquesta en cas de fugir d'un conflicte que posa la seva vida en perill: tenir temors fonamentats de ser perseguida per motius de raça, religió, nacionalitat, opinió política o pertinença a un determinat grup social. La persecució per motius de gènere, inclosa aquella motivada per la preferència sexual i la identitat de gènere, estan incloses en les causes de persecució que reconeix aquest dret.

Malgrat això, Europa no compleix el seu compromís d'acollir als qui fugen de conflictes. És més, al Parlament Europeu es generen lleis que ens són desconegudes i que repercuteixen en el lliure trànsit dels refugiats. Sobretot per raons del neoliberalisme colonial. Un exemple d'això són els Protocols de Dublín, actualitzats el 2013, on qui demani asil està obligat a fer-ho al primer país fronterer que trepitgi, el qual autoritza o rebutja la sol·licitud al marge dels interessos del propi estat o del sol·licitant d'asil, que podria desitjar marxar a un altre país.

Un altre exemple és el pacte acordat entre la Comunitat Europea i la República de Turquia el 2016, pel qual l'estat turc assenteix al (re)acolliment de persones immigrants en situació irregular o la sol·licitud

d'asil de les quals hagi estat considerada inadmissible pels estats europeus. Sol·licitud d'asil que, recordem, moltes vegades és concedida en un protocol d'urgència que limita la seva garantia i temporalitat. A canvi, una bona compensació econòmica, el compromís d'agilitació de visats i la reconsideració de la seva sol·licitud per formar part de la UE. Amb tot, la situació de vulnerabilitat de la persona migrant o refugiada augmenta, posat que la revisió de la seva situació i seguretat ve ara regulada per un país que, fins fa ben poc, va ser titllat d'insegur per la pròpia Comunitat Europea i per un tractat que en el fons encobreix l'expulsió de persones sota coacció econòmica.

Això ha portat a persones que van buscar asil a Grècia a continuar la seva marxa cap al nord d'Europa, sense ser registrats o gaudir del protocol i garanties merescudes, o al fet que països com Hongria tanquin fronteres. El més preocupant és que la ciutadania europea, malgrat els intents de fractura que viu en els últims temps, gaudim d'una mobilitat lliure amb prou feines regulada o qüestionada si no és sota l'excusa de la crisi global. Gaudim d'un pacte econòmic protector que exclou i expulsa deliberadament a la ciutadania extracomunitària. Un dret/privilegi adquirit 'accidentalment' per pertànyer a un marc geoestratègic privilegiat que, sovint, ens fa mirar de forma condescendent la situació global migratòria. A aquest punt és important que no ens oblidem que vivim una ona de migracions similar a la de la II Guerra Mundial, on els europeus vam ser rebuts en països d'altres continents com Amèrica, Àfrica i Àsia. No hi ha excuses per no empatitzar amb la situació actual.

Hem de ser conscients que les demores en la tramitació de les sol·licituds d'asil i les miserables condicions de vida en els camps de refugiats possibiliten un tràfic migratori gestionat per màfies per creuar il·lícitament les fronteres, posant en risc les seves vides. Tot per a que, finalment, els qui ho aconseguixin es trobin en situació de migrants Irregulars, amb la por constant de saber que poden ser deportats en qualsevol moment.

Darrere de les estadístiques que ens presenten els mitjans de comunicació hi ha històries de persones que lluiten per les seves vides, amb inquietuds i ganes de progrés.

Hem d'obrir els ulls enfront d'un sistema pautat per privilegis econòmics que divideix a les persones en ciutadania de primera i de segona. "Demonizamos a los refugiados, cuando es nuestro orden el que no funciona. Ellos son la consecuencia, no la causa", ha destacat Estela Galán,

secretària general de la Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiat (CEAR) en una entrevista del diari El Mundo d'Espanya.